

Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή

NAT/724

Τα πλεονεκτήματα της προσέγγισης της τοπικής ανάπτυξης με πρωτοβουλία των τοπικών κοινοτήτων

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ

Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή

Τα πλεονεκτήματα της προσέγγισης της τοπικής ανάπτυξης με πρωτοβουλία των τοπικών κοινοτήτων (ΤΑΠΤΚ) για την ολοκληρωμένη τοπική και αγροτική ανάπτυξη

(διερευνητική γνωμοδότηση)

Εισηγητής: **Roman HAKEN**

Αίτηση γνωμοδότησης Νομική βάση	Εσθονική Προεδρία του Συμβουλίου, 08/08/2017 Άρθρο 302 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης Διερευνητική γνωμοδότηση
Απόφαση του Προεδρείου	19/09/2017
Αρμόδιο τμήμα	«Γεωργία, αγροτική ανάπτυξη και περιβάλλον»
Υιοθέτηση από το τμήμα	21/11/2017
Υιοθέτηση από την Ολομέλεια	07/12/2017
Σύνοδος ολομέλειας αριθ.	530
Αποτέλεσμα της ψηφοφορίας (υπέρ/κατά/αποχές)	152/3/0

1. Συμπεράσματα και συστάσεις

- 1.1 Η Ευρωπαϊκή Ένωση ετοιμάζεται να ξεκινήσει τις διαπραγματεύσεις για την πολιτική που θα ακολουθήσει μετά το 2020. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τα κράτη μέλη έχουν αρχίσει να συζητούν το μελλοντικό δημοσιονομικό πλαίσιο για τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία (ΕΔΕΤ).
- 1.2 Πώς μπορεί η Ευρωπαϊκή Ένωση να ενισχύσει τους δεσμούς της με τα κράτη μέλη και να ανακτήσει την εμπιστοσύνη των πολιτών της¹;
- 1.3 Η απάντηση μπορεί να συνίσταται σε μια ορθά εφαρμοσμένη προσέγγιση της τοπικής ανάπτυξης με πρωτοβουλία των τοπικών κοινοτήτων (ΤΑΠΤΚ) που να καθιστά δυνατή την ολοκληρωμένη τοπική ανάπτυξη και τη συμμετοχή των πολιτών και των οργανώσεών τους σε τοπικό επίπεδο. Η ΕΟΚΕ είναι πεπεισμένη ότι η ΤΑΠΤΚ θα μπορούσε να αποφέρει πολλά πλεονεκτήματα ως ένα επιτυχημένο ευρωπαϊκό μέσο τοπικής ανάπτυξης.

Η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή συνιστά:

- 1.4 να καθοριστεί ένα σαφές όραμα για την υποχρεωτική υλοποίηση της ΤΑΠΤΚ από πολλά ταμεία στην Ευρωπαϊκή Ένωση διασφαλίζοντας ότι η προσέγγιση της ΤΑΠΤΚ εφαρμόζεται για όλους τους τύπους περιοχών: αγροτικές (συμπεριλαμβανομένων των απομακρυσμένων, ορεινών και νησιωτικών περιοχών), αστικές και παράκτιες·
- 1.5 να κληθεί η Ευρωπαϊκή Επιτροπή να διερευνήσει και να αναλύσει σε βάθος τις υφιστάμενες δυνατότητες για τη δημιουργία αποθεματικού ταμείου για την ΤΑΠΤΚ σε επίπεδο ΕΕ· ανεξάρτητα από το στοιχείο αυτό, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα πρέπει να εξασφαλίσει ότι όλα τα κράτη μέλη διαθέτουν ένα εθνικό ταμείο ΤΑΠΤΚ με συνεισφορές και από τα τέσσερα ΕΔΕΤ (ΕΓΤΑΑ, ΕΤΠΑ, ΕΚΤ και ΕΤΘΑ)·
- 1.6 να δημιουργηθεί ένα εναρμονισμένο πλαίσιο για όλα τα ΕΔΕΤ και να θεσπιστούν απλοί κανόνες για την εφαρμογή του ταμείου ΤΑΠΤΚ σε επίπεδο ΕΕ·
- 1.7 να αναγνωριστεί ότι η ΤΑΠΤΚ, η οποία αποτελεί ενίσχυση της μεθόδου LEADER, παρέχει στα κράτη μέλη μια μοναδική ευκαιρία να αναπτύξουν τις περιοχές τους με πιο συνεκτικό, βιώσιμο και ολοκληρωμένο τρόπο σε συνεργασία με τους τοπικούς ενδιαφερόμενους φορείς. Για να επιτευχθεί μεγαλύτερος αντίκτυπος, πρέπει να παρασχεθούν αρκετά οικονομικά μέσα για την εφαρμογή της ΤΑΠΤΚ κατά την περίοδο προγραμματισμού 2021-2027. Για τον σκοπό αυτό, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή καλείται να θεσπίσει υποχρεωτική απαίτηση τα κράτη μέλη να διαθέτουν ποσοστό τουλάχιστον 15% από κάθε προϋπολογισμό των ΕΔΕΤ στο ταμείο ΤΑΠΤΚ, το οποίο θα πρέπει να ενισχυθεί με επαρκείς εθνικούς πόρους·
- 1.8 να αποφευχθεί οποιοδήποτε χάσμα μεταξύ των περιόδων προγραμματισμού και τη διασφάλιση μιας καλύτερης εκκίνησης της περιόδου 2021-2027·

---

¹ Σύμφωνα με την προτεραιότητα 10: Μια Ένωση δημοκρατικής αλλαγής

- 1.9 να επισημανθεί ότι το περίπλοκο νομικό πλαίσιο και οι χρονοβόρες διαδικασίες έχουν προκαλέσει σημαντική αύξηση του γραφειοκρατικού φόρτου για όλους τους φορείς της ΤΑΠΤΚ. Για να επιτευχθεί αποτελεσματικότητα κατά τη μελλοντική εφαρμογή της πολυταμειακής ΤΑΠΤΚ, η ΕΟΚΕ τάσσεται υπέρ μιας σημαντικής απλούστευσης του νομικού πλαισίου της ΤΑΠΤΚ, των διαδικασιών υλοποίησης και του μοντέλου για την περίοδο προγραμματισμού 2021-2027. Η νέα πολιτική και οικονομική συγκυρία πρέπει να χρησιμοποιείται για να μειωθεί ο γραφειοκρατικός φόρτος και να δρομολογηθεί ένα απλό πλαίσιο το οποίο θα δίδει έμφαση στις ευκαιρίες και την εμπιστοσύνη. Ένα απλό σύστημα δημιουργήθηκε, για παράδειγμα, κατά την εξέλιξη των συνολικών επιχορηγήσεων. Αντί της εστίασης στην πρόληψη σφαλμάτων, κρίνεται αναγκαίο να θεσπιστούν ρυθμίσεις οι οποίες θα μπορούν να παρέχουν ουσιαστική στήριξη στις ομάδες τοπικής δράσης (ΟΤΔ) και στους τοπικούς δικαιούχους (τελικοί χρήστες), στο πλαίσιο της εφαρμογής των στρατηγικών και των έργων τοπικής ανάπτυξης·
- 1.10 να καταστεί δυνατή η διεξαγωγή τακτικού διαλόγου μεταξύ όλων των φορέων της ΤΑΠΤΚ σε ευρωπαϊκό, εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο κατά την προετοιμασία της επόμενης περιόδου προγραμματισμού και με στόχο την οικοδόμηση εμπιστοσύνης και την εφαρμογή μιας πολυταμειακής και ολοκληρωμένης προσέγγισης της ΤΑΠΤΚ. Οι δεσμοί μεταξύ της ΕΕ και των κοινοτήτων πρέπει να ενισχυθούν·
- 1.11 να εξασφαλιστεί συνεχής ανάπτυξη ικανοτήτων όλων των παραγόντων της ΤΑΠΤΚ (αρχές, ΟΤΔ, το LEADER και διάφορα αγροτικά δίκτυα, οργανισμοί πληρωμής, κλπ.) σε σχέση με μία πολυταμειακή ΤΑΠΤΚ·
- 1.12 να αξιοποιηθεί το δυναμικό των λύσεων πληροφορικής για την απλούστευση και την αυτοματοποίηση της συλλογής δεδομένων σε εθνικό και σε τοπικό επίπεδο. Ενθαρρύνεται η διάδοση και ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών για τη χρήση αυτών των συστημάτων μεταξύ των αρχών διαχείρισης και των ομάδων τοπικής δράσης (όπως εφαρμόζεται π.χ. στην Εσθονία). Τα συστήματα ΤΠ πρέπει να αναπτυχθούν με την ουσιαστική συμμετοχή όλων των ενδιαφερομένων μερών και θα πρέπει να προσανατολιστούν κατά τρόπο ώστε να συμβάλλουν στη συνολική στρατηγική για την απλούστευση των ΕΔΕΤ·
- 1.13 να χρησιμοποιηθεί μια συμμετοχική προσέγγιση για την εναρμόνιση και την προσαρμογή των στρατηγικών τοπικής ανάπτυξης στις μεταβαλλόμενες τοπικές συνθήκες (κοινωνική συνοχή, μετανάστευση, περιφερειακές συσπειρώσεις, πράσινη οικονομία, αλλαγή του κλίματος, έξυπνες λύσεις, τεχνολογία κλπ.) και να αξιοποιηθούν τα οφέλη που έχει δημιουργήσει η επανάσταση στους τομείς των νέων τεχνολογιών και της πληροφορικής.
- 1.14 Η κύρια αξία των ομάδων τοπικής δράσης (ΟΤΔ), που έχουν επίσης τη δυνατότητα επιλογής καλών έργων, σχετίζεται με τον ρόλο τους ως διαμεσολαβητών, τόσο στη διαπεριφερειακή όσο και στη διακρατική συνεργασία. Οι ΟΤΔ πρέπει να είναι ενεργοί διαμεσολαβητές και να εργάζονται σε διάφορους τομείς, με τη συμμετοχή όλων των ενδιαφερόμενων μερών στις περιοχές τους.

- 1.15 Είναι σημαντικό τα επιτεύγματα των ΟΤΔ να προβάλλονται επαρκώς και κρίνεται σκόπιμο να υπάρχει συνεχής αξιολόγηση της εφαρμογής των στρατηγικών τοπικής ανάπτυξης και μετατόπιση της έμφασης από τους μηχανισμούς ελέγχου της επιλεξιμότητας στην εξασφάλιση αποτελεσμάτων, την αξιολόγηση των επιδόσεων και την επίτευξη μακροπρόθεσμου αντίκτυπου.
- 1.16 Η υλοποίηση της ΤΑΠΤΚ στις περιαστικές και τις αστικές περιοχές συνιστά τη μείζονα πρόκληση για τη μελλοντική εξέλιξη της τοπικής ανάπτυξης. Η ΕΟΚΕ συνιστά να συλλέγονται τα δεδομένα σχετικά με επιτυχημένα πιλοτικά έργα και να οργανώνονται εκστρατείες ενημέρωσης και δημιουργίας κινήτρων για ευρύτερη χρήση. Θα χρειαστεί περαιτέρω κατάρτιση των τοπικών αστικών φορέων και της δημόσιας διοίκησης. Η τοπική ανάπτυξη με πρωτοβουλία των τοπικών κοινοτήτων στις αστικές περιοχές μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως εργαλείο για την εφαρμογή του αστικού θεματολογίου της ΕΕ και σε συνδυασμό με το πρόγραμμα URBACT.

2. **Εισαγωγή και εφαρμογή της ΤΑΠΤΚ στα κράτη μέλη: ιστορικό πλαίσιο**

- 2.1 Η τοπική ανάπτυξη με πρωτοβουλία των τοπικών κοινοτήτων αποτελεί την επικαιροποίηση της μεθόδου LEADER που θεσπίστηκε πριν από 26 και πλέον έτη. Η κύρια διαφορά έγκειται στην πιο ολοκληρωμένη προσέγγιση και στο διαφοροποιημένο μοντέλο χρηματοδότησης. Σήμερα, ωστόσο, ορισμένες ομάδες τοπικής δράσης στις αγροτικές περιοχές έχουν πρόσβαση σε πόρους από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Κοινωνικό Ταμείο και το Ταμείο Αλιείας. Ξεκινώντας από την τρέχουσα περίοδο προγραμματισμού (2014-2020), η χρήση πολλών ταμείων για την ΤΑΠΤΚ έχει επεκταθεί και στην αστική διάσταση.
- 2.2 Σύμφωνα με στοιχεία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, είκοσι κράτη μέλη έχουν υιοθετήσει την πολυταμειακή προσέγγιση για την περίοδο προγραμματισμού 2014-2020: Αυστρία, Βουλγαρία, Τσεχία, Γερμανία, Δανία, Ισπανία, Φινλανδία, Σουηδία, Γαλλία, Ελλάδα, Ουγγαρία, Ιταλία, Λετονία, Λιθουανία, Πολωνία, Πορτογαλία, Ρουμανία, Σλοβενία, Σλοβακία, Ηνωμένο Βασίλειο. Οκτώ χώρες (Βέλγιο, Κροατία, Κύπρος, Εσθονία, Ιρλανδία, Λουξεμβούργο, Μάλτα και Κάτω Χώρες) αποφάσισαν να μην το πράξουν για την τρέχουσα περίοδο. Χάρη στις επιτυχημένες διαπραγματεύσεις, η συνεισφορά των άλλων ταμείων ανέρχεται κοντά στο 50% σε ορισμένες χώρες (Τσεχική Δημοκρατία, Ουγγαρία, Πορτογαλία και Σλοβακία). Η εισαγωγή της πολυταμειακής προσέγγισης απαιτεί πολιτική βούληση σε εθνικό επίπεδο, κατανόηση των ωφελειών της ΤΑΠΤΚ σε εθνικό επίπεδο, καθώς και καλή συνεργασία μεταξύ των υπουργείων. Στόχος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής είναι η εξάλειψη των φραγμών μεταξύ των ταμείων και η ενίσχυση κατά τον τρόπο αυτό της συνέργειας και της συνάφειας, τόσο σε τοπικό όσο και σε περιφερειακό επίπεδο.
- 2.3 Η προσέγγιση LEADER ενισχύθηκε για την περίοδο 2014-2020. Λαμβάνοντας υπόψη τον ρόλο των τοπικών κοινοτήτων όσον αφορά τη συμβολή στην εδαφική συνοχή και τους στρατηγικούς στόχους της «Ευρώπης 2020», η ΕΕ -με την ισχυρή υποστήριξη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου- αποφάσισε να διευκολύνει και να ενισχύσει τη χρήση της ΤΑΠΤΚ για όλους τους τύπους περιοχών (αγροτικών, αστικών, παράκτιων) και για τα διάφορα είδη αναγκών των κοινοτήτων (κυρίως κοινωνικές, πολιτιστικές, περιβαλλοντικές και οικονομικές ανάγκες). Κατά την περίοδο 2014-2020, οι πρωτοβουλίες ΤΑΠΤΚ είναι επιλέξιμες για στήριξη από όλα τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία – ΕΔΕΤ (με εξαίρεση το Ταμείο Συνοχής) και

υπόκεινται σε ένα κοινό πλαίσιο το οποίο θεσπίζεται στον κανονισμό περί κοινών διατάξεων (ΚΚΔ), ο οποίος διέπει τα εν λόγω κονδύλια. Με τον τρόπο αυτό διασφαλίζεται μεγαλύτερη συνέπεια και συντονισμός της χρηματοδότησης της ΕΕ καθώς και μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα στη χρήση της. Οι κοινοί κανόνες συμπληρώνονται από ειδικά χαρακτηριστικά για συγκεκριμένα ταμεία (για παράδειγμα, ποσοστό τουλάχιστον 5% των κονδυλίων του ΕΓΤΑΑ πρέπει να ακολουθεί την προσέγγιση ΤΑΠΤΚ, ενώ η υποστήριξη προς την ΤΑΠΤΚ είναι προαιρετική για τα άλλα ταμεία). Η υποχρεωτική απαίτηση χρηματοδότησης εξασφάλισε την επιτυχή υλοποίηση του προγράμματος LEADER.

- 2.4 Κατά την τρέχουσα περίοδο προγραμματισμού, το πρόγραμμα LEADER συνοδεύτηκε από το εργαλείο ΟΕΕ (ολοκληρωμένες εδαφικές επενδύσεις), το οποίο εστιάζεται σε μεγάλες περιοχές (επιπέδου NUTS III, μητροπολιτικές, κ.λπ.) και σε έργα μεγάλης εμβέλειας. Η οργανωμένη κοινωνία των πολιτών συμμετέχει σε μικρότερο βαθμό στη διαδικασία αυτή απ' ό,τι στο σκέλος μικρής κλίμακας της ΤΑΠΤΚ².
- 2.5 Η ΤΑΠΤΚ βασίζεται σε τρία διασυνδεδεμένα στοιχεία: τις ομάδες τοπικής δράσης (εκπρόσωποι δημόσιων και ιδιωτικών τοπικών κοινωνικοοικονομικών συμφερόντων), τις ολοκληρωμένες στρατηγικές τοπικής ανάπτυξης και τις καλά καθορισμένες περιοχές. Και τα τρία υπόκεινται σε ειδικές απαιτήσεις που ορίζονται στον κανονισμό για τις κοινές διατάξεις (ΚΚΔ) – για παράδειγμα: η στοχευόμενη περιοχή πρέπει να έχει πληθυσμό από 10.000 έως 150.000 κατοίκους και οι στρατηγικές πρέπει να περιλαμβάνουν τους επιδιωκόμενους στόχους, ανάλυση των αναγκών και του δυναμικού της περιοχής, καθώς και σχέδια δράσης και χρηματοδότησης.
- 2.6 Η ΕΟΚΕ εκφράζει την έκπληξή της για το γεγονός ότι, κατά τη δεκαετία του 1990, το πρόγραμμα LEADER ήταν ευκολότερο και απλούστερο στην εφαρμογή του απ' ό,τι τώρα. Σήμερα υπάρχουν ηλεκτρονικοί υπολογιστές, το διαδίκτυο, λογισμικό και κινητά τηλέφωνα, ωστόσο, η εργασία έχει καταστεί ουσιαστικά δυσκολότερη. Ως εκ τούτου, η ΕΟΚΕ προκρίνει την πραγματική απλούστευση – διαφορετικά, η νέα αυτή «τεχνολογική γραφειοκρατία» θα εξουδετερώσει τα επιτυχημένα μέσα της ΕΕ.
3. **Κύρια πλεονεκτήματα της πολυταμειακής προσέγγισης για την ΤΑΠΤΚ κατά την εφαρμογή των στρατηγικών τοπικής ανάπτυξης**
- 3.1 Η πολυταμειακή προσέγγιση της ΤΑΠΤΚ παρέχει στα κράτη μέλη τη δυνατότητα να ενισχύσουν τις τοπικές και τις περιφερειακές δυνατότητες για ολοκληρωμένη ανάπτυξη. Οι πρακτικές στα κράτη μέλη έχουν καταδείξει ότι η ολοκληρωμένη τοπική ανάπτυξη επηρεάζει ένα ευρύ φάσμα δραστηριοτήτων και έχει σημαντικό αντίκτυπο στις τοπικές οικονομίες και στη δημιουργία θέσεων απασχόλησης, ιδίως εκτός του πλαισίου της πρωτογενούς παραγωγής στη γεωργία.

2

Γνωμοδότηση της Επιτ COTER VI/031 – «Ολοκληρωμένες εδαφικές επενδύσεις - Η πρόκληση για την πολιτική συνοχής της ΕΕ μετά το 2020», εισηγητής: ο κ. Petr Osvald.

- 3.2 Επιπλέον, η ολοκληρωμένη τοπική ανάπτυξη έχει ιδιαίτερα ευεργετική επίδραση στην κοινωνική ένταξη λόγω της εμπλοκής και της συμμετοχής διαφόρων ενδιαφερομένων (διάφοροι τύποι φορέων, διαφορετικές ηλικιακές ομάδες, ομάδες από τα δύο φύλα). Η ΤΑΠΤΚ προσφέρει τη δυνατότητα συμμετοχής περισσότερων περιφερειακών και τοπικών ενδιαφερόμενων φορέων απ' ό, τι ήταν δυνατό με το πρόγραμμα LEADER, το οποίο είχε στήριξη μόνον από το ΕΓΤΑΑ. Η περιφερειακή ανάπτυξη αποκτά μεγαλύτερη σημασία με την ΤΑΠΤΚ.
- 3.3 Η πολιτική συνοχής της ΕΕ επιδιώκει την επίτευξη εδαφικής συνοχής, η οποία αποτελεί επίσης στόχο της προσέγγισης ΤΑΠΤΚ. Η ΤΑΠΤΚ περιλαμβάνει όλους τους τύπους περιοχών: αγροτικές, αστικές και παράκτιες, διάφορες ανάγκες των κοινοτήτων (κοινωνικές, πολιτιστικές, περιβαλλοντικές και οικονομικές) και ποικίλους μηχανισμούς χρηματοδότησης (συμμετέχουν τέσσερα ΕΔΕΤ). Η ενεργοποίηση της ΤΑΠΤΚ σε όλους τους διαφορετικούς τύπους περιοχών συμβάλλει στην οικοδόμηση συνοχής ανάμεσα στις αγροτικές, περιαστικές και αστικές περιοχές, στοιχείο το οποίο, με τη σειρά του, συμβάλλει στο να ξεπεραστεί ή να εξαιρεθεί το φαινόμενο της περιφέρειας (*periphery effect*).
- 3.4 Η μεθοδολογία της ΤΑΠΤΚ διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στην προώθηση της ολοκληρωμένης τοπικής ανάπτυξης λόγω των συνιστωσών που την καταρτίζουν: προσέγγιση από τη βάση προς την κορυφή, στρατηγικές τοπικής ανάπτυξης βάσει περιοχών, εταιρικές σχέσεις δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, καινοτομία, ολοκληρωμένη και πολυτομεακή προσέγγιση, δικτύωση και συνεργασία, και αποκεντρωμένη διοίκηση. Προκειμένου να στηριχθεί η ορθή εφαρμογή της μεθοδολογίας της ΤΑΠΤΚ, είναι αναγκαία η ανταλλαγή πληροφοριών, η προώθηση δραστηριοτήτων διάδοσης καθώς και μεγαλύτερη προβολή της ίδιας της μεθόδου και των πλεονεκτημάτων της.
- 3.5 Περισσότερα από 26 χρόνια εμπειρίας στην υλοποίηση του προγράμματος LEADER έχουν καταδείξει ότι η μεθοδολογία LEADER/ΤΑΠΤΚ λειτουργεί, ότι συνιστά βιώσιμο και αποτελεσματικό τρόπο για την ανάπτυξη των περιοχών και ότι έχει μακροπρόθεσμο αντίκτυπο στην τοπική ανάπτυξη. Η ΤΑΠΤΚ έχει πλέον αναπτύξει περαιτέρω τις δυνατότητές της με μια πληρέστερα ολοκληρωμένη προσέγγιση, η οποία μπορεί να θεωρηθεί ακόμη αποτελεσματικότερη χάρη στο μοντέλο της διαφοροποιημένης υλοποίησής της.
- 3.6 Αυτό το μοντέλο διαφοροποιημένης υλοποίησης της ΤΑΠΤΚ βοηθά τα κράτη μέλη και τις τοπικές περιοχές να μειώσουν τους κινδύνους και να ενισχύσουν τη διαφάνεια.
- 3.7 Η ΕΟΚΕ υποστηρίζει ένθερμα τη διαδικασία λήψης αποφάσεων από τη βάση προς την κορυφή, η οποία εγγυάται ότι οι επενδύσεις συμβαδίζουν με τις πραγματικές ανάγκες και τις δυνατότητες των τοπικών περιοχών. Η ΤΑΠΤΚ προορίζεται να είναι ακόμη πιο ευέλικτη, καλύπτοντας όλες τις πιθανές κοινοτικές ανάγκες και επιτρέποντας στους τοπικούς πληθυσμούς να επιλέγουν τα πλέον συναφή ζητήματα για τη στρατηγική τοπικής ανάπτυξης.
- 3.8 Η συμμετοχή και η ανάπτυξη ικανοτήτων των τοπικών παραγόντων συνιστούν ένα από τα μεγαλύτερα πλεονεκτήματα της μεθοδολογίας ΤΑΠΤΚ. Η ολοκληρωμένη τοπική ανάπτυξη συνιστά τον καλύτερο τρόπο δημιουργίας δεσμών και συνεργειών μεταξύ διαφόρων ενδιαφερομένων και ζητημάτων στον τομέα της τοπικής ανάπτυξης.

- 3.9 Η ΕΟΚΕ εκφράζει την ικανοποίησή της για το γεγονός ότι η ΤΑΠΤΚ είναι μια διαδικασία που συνεπάγεται τη συνεχή συμμετοχή και την κατάρτιση των τοπικών πληθυσμών. Η πληρέστερα ολοκληρωμένη προσέγγισή της παρέχει στις τοπικές κοινότητες περισσότερες ευκαιρίες να αυξήσουν τις ικανότητες και τις γνώσεις τους. Οι συνδέσεις μεταξύ των αγροτικών, των αστικών και των παράκτιων περιοχών συνεπάγονται ότι όσοι εμπλέκονται μπορούν να αντλούν διδάγματα ο ένας από τον άλλο και να βρίσκουν απαντήσεις σε σημαντικές προκλήσεις κατά τρόπο πιο περιεκτικό. Η συνεχής συνεργασία, η δικτύωση και η κατάρτιση ενισχύουν τη χρηστή διακυβέρνηση.
- 3.10 Η σημασία της πράσινης οικονομίας, της κοινωνικής ένταξης, της μείωσης της φτώχειας, των θεμάτων μετανάστευσης, των περιφερειακών συσπειρώσεων, των συνδέσεων μεταξύ των αγροτικών, των αστικών και των παράκτιων περιοχών, των έξυπνων λύσεων και των τεχνολογιών πληροφορικής αυξάνεται στο πεδίο της τοπικής ανάπτυξης. Η ΤΑΠΤΚ δημιουργεί ευκαιρίες για όλους τους διαφορετικούς τύπους περιοχών (αγροτικές, αστικές και παράκτιες) και κοινοτήτων να συνεργαστούν για την αντιμετώπιση αυτών των προκλήσεων. Η πολυταμειακή προσέγγιση CLLD συνιστά έναν πολύ αποτελεσματικό μηχανισμό για τη στήριξη των «έξυπνων χωριών» μέσω της δημιουργίας ικανοτήτων, επενδύσεων, καινοτομίας και δικτύωσης, καθώς και μέσω καινοτόμων χρηματοδοτικών μέσων για τη βελτίωση των υπηρεσιών και των υποδομών³.
- 3.11 Η ΕΟΚΕ ελπίζει ότι η ενίσχυση της συνάφειας και του συντονισμού της κοινοτικής χρηματοδότησης θα διευκολύνει τους τοπικούς φορείς στον σχεδιασμό πολυτομιακών στρατηγικών που θα υποστηρίζονται από έναν συνδυασμό κεφαλαίων και θα είναι καλύτερα προσαρμοσμένες στις μικτές περιοχές (π.χ. αγροτικές-αστικές-παράκτιες). Μέχρι σήμερα, για να απλουστευτεί η κατάσταση στις πολυταμειακές στρατηγικές, κρίνεται απαραίτητο να οριστεί ένα «επικεφαλής ταμείο», το οποίο θα καλύπτει όλα τα έξοδα διαχείρισης σε εθνικό επίπεδο. Η θέσπιση ενός κανονισμού ΤΑΠΤΚ σε συνδυασμό με μια ενιαία δέσμη κανόνων για όλα τα ΕΔΕΤ σε επίπεδο ΕΕ θα μπορούσε να είναι ένα ακόμη αποτελεσματικότερο μέσο για τον περιορισμό του γραφειοκρατικού φόρτου.
- 3.12 Η ΕΟΚΕ είναι πεπεισμένη ότι η συμπερίληψη όλων των ειδών τομέων εστίασης των 4 ΕΔΕΤ για την εφαρμογή των στρατηγικών τοπικής ανάπτυξης δημιουργεί πολυάριθμα πλεονεκτήματα για όλους τους τύπους ομάδων τοπικής δράσης⁴.
- 3.13 Η ΤΑΠΤΚ συνιστά μια αναπτυξιακή προσέγγιση από τη βάση προς την κορυφή, η οποία θεμελιώνεται στην ευρωπαϊκή αντίληψη και η οποία μπορεί να λειτουργήσει ως αντιστάθμισμα στις αντιευρωπαϊκές τάσεις που εκφράζονται στις τοπικές κοινωνίες, συμβάλλοντας ταυτοχρόνως στην κοινωνική ένταξη και τη βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη στα εδάφη όπου εφαρμόζεται.

3

Γνωμοδοτήσεις της ΕΟΚΕ με τα εξής θέματα: «*Από τη Δήλωση του Κορκ 2.0 στην ανάληψη συγκεκριμένων ενεργειών*», [Ε.Ε. C 345 της 13.10.2017, σ. 37](#) και «*Τα χωριά και οι κοινοπόλεις ως καταλύτης για την αγροτική ανάπτυξη: προκλήσεις και ευκαιρίες*» (υιοθετήθηκε στις 18.10.2017, αλλά δεν έχει ακόμη δημοσιευθεί στην Ε.Ε.) και ενημερωτική έκθεση με θέμα «*Εκ των υστέρων αξιολογήσεις των προγραμμάτων αγροτικής ανάπτυξης για την περίοδο 2007-2013*», η οποία υιοθετήθηκε στις 18.10.2017.

4

Αυτό το συμπέρασμα συνάγεται από τα αποτελέσματα του ευρωπαϊκού σεμιναρίου με τίτλο «*Capitalising on CLLD experiences – building resilient local communities*» (Αξιοποίηση των εμπειριών από την ΤΑΠΤΚ - οικοδόμηση ανθεκτικών τοπικών κοινοτήτων), Ουγγαρία, 8-10 Νοεμβρίου 2017, το οποίο διοργανώθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, με την υποστήριξη της Γενικής Διεύθυνσης Περιφερειακής Πολιτικής και Αστικής Ανάπτυξης, της ΓΔ Απασχόλησης, Κοινωνικών Υποθέσεων και Κοινωνικής Ένταξης, της ΓΔ Γεωργίας και Αγροτικής Ανάπτυξης και της ΓΔ Θαλάσσιας Πολιτικής και Αλιείας).

4. **Κύριες ανάγκες/δυσκολίες στην υλοποίηση της πολυταμειακής ΤΑΠΤΚ για την περίοδο 2014-2020**

- 4.1 Η ανεπαρκής συνοχή μεταξύ των διαφόρων ταμείων και η ασθενής εδαφική συνοχή, καθώς και η ελλιπής κατανόηση των ωφελειών της ΤΑΠΤΚ μεταξύ των υπεύθυνων λήψης αποφάσεων έχουν αποδειχθεί τα σημαντικότερα εμπόδια σε εθνικό επίπεδο. Είναι δύσκολο να επιτευχθεί πραγματική συνέργεια μεταξύ των διαφόρων ταμείων και περιοχών (αγροτικών, αστικών και παράκτιων), λόγω των «συνόρων» που εξακολουθούν να υφίστανται μεταξύ των ταμείων σε εθνικό επίπεδο. Κάθε ταμείο έχει διαφορετικούς κανόνες και κανονισμούς, παρατηρείται δε ανεπαρκής συνεργασία μεταξύ των διαχειριστικών αρχών και έλλειψη σαφούς συντονισμού στις περισσότερες από τις χώρες που υλοποιούν την ΤΑΠΤΚ μέσω πολλών ταμείων. Μόνο η Σουηδία υλοποιεί την ΤΑΠΤΚ μέσω πολλών ταμείων σε ολόκληρη τη χώρα και έχει καταστήσει διαθέσιμα και τα τέσσερα ΕΔΕΤ για όλους τους τύπους (αγροτικές-αστικές-παράκτιες) ομάδων τοπικής δράσης.
- 4.2 Τα κράτη μέλη δεν θα πρέπει να προσθέτουν επιπλέον κανόνες και απαιτήσεις που υπονομεύουν την απλούστευση. Η απλούστευση πρέπει να είναι πραγματική απλούστευση, σύμφωνα με τους κανόνες που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Απαιτείται κατάρτιση και σαφής κατανόηση των εν λόγω μοντέλων. Σύμφωνα με το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο, δεν υπάρχουν περισσότερα σφάλματα στα προγράμματα LEADER από ό,τι σε άλλα έργα υπό διαφορετικά μέτρα.
- 4.3 Τα κράτη μέλη δεν θα πρέπει να μετατρέψουν την ΤΑΠΤΚ σε μέσο διάθεσης ειδικά στοχοθετημένων χρηματοδοτικών πόρων στο πλαίσιο ενός προκαθορισμένου καταλόγου εθνικών μέτρων. Η ΤΑΠΤΚ θα πρέπει να αποτελέσει ένα «ευρυζωνικό» αναπτυξιακό εργαλείο με καθορισμένα μέτρα σε τοπικό επίπεδο.
- 4.4 Μέχρι σήμερα, υπήρξαν μεγάλες καθυστερήσεις στην έναρξη της περιόδου προγραμματισμού. Δεν έχουν καταφέρει όλες οι χώρες να διασφαλίσουν συνέχεια μεταξύ των περιόδων προγραμματισμού και ομαλή υλοποίηση, γεγονός το οποίο έχει προκαλέσει μεγάλη αβεβαιότητα και απώλεια κινήτρων και υφιστάμενων γνώσεων. Το πρόβλημα αυτό πρέπει να αποφευχθεί στο μέλλον.
- 4.5 Η ΕΟΚΕ γνωρίζει ότι η έλλειψη εμπιστοσύνης μεταξύ των φορέων της ΤΑΠΤΚ παρεμποδίζει την αξιοποίηση των δυνατοτήτων της μεθόδου αυτής. Η εμπιστοσύνη αυτή πρέπει να οικοδομείται συνεχώς. Η συνεχής τιμωρία κατά την εφαρμογή καταστρέφει την εμπιστοσύνη και τον καλό διάλογο. Οι διαχειριστικές αρχές, συμπεριλαμβανομένων των οργανισμών πληρωμών, έχουν τη διακριτική ευχέρεια να μην επιβάλλουν κυρώσεις, αυτό δε πρέπει να χρησιμοποιείται συχνότερα.
- 4.6 Δεν έχει αξιοποιηθεί το πραγματικό δυναμικό απλούστευσης μέσω της ανάπτυξης λύσεων πληροφορικής. Δεν έχουν εμπλακεί όλοι οι φορείς της ΤΑΠΤΚ στη διαδικασία ανάπτυξης εργαλείων πληροφορικής και αυτό έχει προκαλέσει δυσκολίες στη χρήση αυτών των συστημάτων. Πρέπει να υπάρχει εμπιστοσύνη στις πρακτικές γνώσεις των ομάδων τοπικής δράσης κατά τον σχεδιασμό εργαλείων πληροφορικής για την υλοποίηση. Οι πλατφόρμες

πληροφορικής που αναπτύσσονται από τις διαχειριστικές αρχές πρέπει να ανταποκρίνονται στις ανάγκες όλων των φορέων της ΤΑΠΤΚ. Οι ομάδες τοπικής δράσης πρέπει να διαθέτουν ευέλικτες και ανοικτές πλατφόρμες που θα καθιστούν δυνατή την εφαρμογή των στρατηγικών τοπικής ανάπτυξης που έχουν εκπονήσει σύμφωνα με τις ιδιαιτερότητες της περιοχής τους. Η τυποποίηση πρέπει να αποφευχθεί.

- 4.7 Η ΕΟΚΕ παρατηρεί τις αποκλίσεις που υπάρχουν μεταξύ των προσδοκιών, των προσπαθειών και των οικονομικών μέσων σε πολλά κράτη μέλη. Εάν η πρόθεση είναι να επιτευχθούν πραγματικά αποτελέσματα, τότε θα πρέπει να επενδυθούν αρκετά χρήματα, ούτως ώστε οι προσδοκίες μας να είναι ρεαλιστικές. Για να επιτευχθεί ο επιδιωκόμενος αντίκτυπος, απαιτείται ρεαλισμός όσον αφορά την κατανομή επαρκών χρηματοδοτικών μέσων για την ΤΑΠΤΚ από κάθε ΕΔΕΤ. Υπάρχουν μερικά πολύ καλά παραδείγματα ως προς αυτό στην ΕΕ (όπως η Σαξονία με 40% από το ΠΑΑ και η Αστουρία με 17%).
- 4.8 Ο ανεπαρκής διάλογος μεταξύ όλων των φορέων της ΤΑΠΤΚ (διαχειριστικές αρχές, ΟΤΔ, οργανισμοί πληρωμών, τα δίκτυα LEADER - λόγω χάρη η ένωση ELARD [*European LEADER Association for Rural Development*] και τα δίκτυα του LEADER και διάφορα αγροτικά δίκτυα σε εθνικό επίπεδο) έχει προκαλέσει αυξανόμενη γραφειοκρατία και πολύ μεγάλες καθυστερήσεις στην έναρξη της περιόδου προγραμματισμού και στην παροχή κονδυλίων στους υποψήφιους ανάληψης έργων. Απαιτείται αποτελεσματικός και διαφανής συντονισμός μεταξύ των διαφόρων αρχών και υπουργείων σε εθνικό επίπεδο, καθώς και τακτικός διάλογος με τις ΟΤΔ. Ο άμεσος διάλογος μεταξύ Ευρωπαϊκής Επιτροπής και ΟΤΔ χρειάζεται επίσης να ενισχυθεί – η ΕΟΚΕ θα μπορούσε να βοηθήσει ως προς αυτό.
- 4.9 Στα περισσότερα από τα κράτη μέλη αναγνωρίζεται έλλειψη δημιουργίας ικανοτήτων όσον αφορά τις αρχές και τις ομάδες τοπικής δράσης που θα τις βοηθήσουν στην υλοποίηση της ΤΑΠΤΚ από πολλά ταμεία. Πρέπει να καταστεί δυνατή η συνεχής μάθηση και η δημιουργία κοινής κατανόησης της υλοποίησης της ΤΑΠΤΚ από πολλά ταμεία, προκειμένου να ενισχυθεί η ικανότητα των φορέων της ΤΑΠΤΚ. Το συλλογικό πνεύμα πρέπει να ενισχυθεί. Οι ΟΤΔ και οι αρχές πρέπει να διαθέτουν επαρκή κατάρτιση και να γνωρίζουν τις πραγματικότητες οι μεν των δε. Αυτό θα μπορούσε να επιτευχθεί μέσω της συμμετοχής δημόσιων λειτουργιών, μελών των ΟΤΔ και τοπικών ενδιαφερόμενων φορέων σε διερευνητικές αποστολές, δράσεις κατάρτισης, ανταλλαγές προσωπικού, κλπ. Η ΕΟΚΕ προτείνει τη χρηματοδότηση ενός τέτοιου προγράμματος μέσω της επέκτασης του προγράμματος ERASMUS.
- 4.10 Η ΕΟΚΕ είναι πεπεισμένη ότι σε επίπεδο ΕΕ δεν έχουν εξηγηθεί επαρκώς η προστιθέμενη αξία της πολυταμειακής προσέγγισης της ΤΑΠΤΚ και τα πιθανά μοντέλα εφαρμογής. Δεν υπάρχει σαφές όραμα σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο τα κράτη μέλη θα πρέπει να εφαρμόζουν ουσιαστικά την πολυταμειακή προσέγγιση της ΤΑΠΤΚ. Στα κράτη μέλη πρέπει να δοθούν απλά μοντέλα και δομές, καθώς και παραδείγματα βέλτιστων πρακτικών.
- 4.11 Το πραγματικό δυναμικό των ομάδων τοπικής δράσης (ΟΤΔ) ως διαμεσολαβητών για τα εδάφη τους δεν έχει αξιοποιηθεί επαρκώς. Πρέπει να δημιουργηθούν οι συνθήκες που θα επιτρέψουν στις ΟΤΔ να επικεντρωθούν στον ρόλο τους όσον αφορά την κινητοποίηση της περιοχής και την ανάδυση και εφαρμογή των καλύτερων ιδεών. Οι έρευνες καταδεικνύουν ότι η υποστήριξη των ομάδων τοπικής δράσης ως διαμεσολαβητών είναι απαραίτητη για την προώθηση της

ολοκληρωμένης τοπικής ανάπτυξης. Οι ΟΤΔ έχουν την ικανότητα να δραστηριοποιούνται σε διάφορους τομείς και να φέρνουν σε επαφή διάφορους ενδιαφερόμενους φορείς. Καθήκον των ΟΤΔ δεν είναι να αποτελούν απλώς πηγή χρηματοδότησης και να ενεργούν ως πρόσθετο διοικητικό επίπεδο, αλλά να δρουν ως πραγματικός αναπτυξιακός οργανισμός που δρομολογεί έργα συνεργασίας και επιτρέπει την κατάρτιση και τη δικτύωση, με τη δέουσα χρηματοδοτική και οργανωτική στήριξη.

- 4.12 Συχνά, δεν υπάρχουν σαφή και απλά μοντέλα αξιολόγησης και παρακολούθησης των στρατηγικών τοπικής ανάπτυξης. Η αξιολόγηση οφείλει να αποτελεί μέρος της μαθησιακής διαδικασίας μιας κοινότητας και, ως εκ τούτου, είναι πολύ σημαντικό οι ομάδες τοπικής δράσης να συλλέγουν συνεχώς πληροφορίες και να αξιολογούν την εφαρμογή των στρατηγικών τους. Θα πρέπει να δρομολογηθούν προηγμένες λύσεις ΤΠ για τη συλλογή και την ανάλυση δεδομένων, σε συνδυασμό με συμμετοχικές διαδικασίες και ποιοτικές αναλύσεις σύμφωνα με τις αρχές της ΤΑΠΤΚ. Σε επίπεδο ΕΕ θα πρέπει να υλοποιηθούν επενδύσεις σε συνεκτικά εργαλεία παρακολούθησης και αξιολόγησης της CLLD. Στη Σουηδία χρησιμοποιείται με επιτυχή αποτελέσματα η μεθοδολογία αφήγησης ιστοριών.
- 4.13 Σε ορισμένα κράτη μέλη έχει εντοπιστεί κατάχρηση εξουσίας από τις διαχειριστικές αρχές: δεν υπάρχει διάλογος μεταξύ των φορέων του LEADER/ΤΑΠΤΚ και οι ΟΤΔ δεν έχουν την ευκαιρία να συμμετέχουν στις συζητήσεις ως ισότιμοι εταίροι. Επιπλέον, η ΕΟΚΕ επιστά την προσοχή στον κίνδυνο κυριαρχίας των τοπικών δήμων και της εκπλήρωσης της πολιτικής τους ατζέντας με πόρους της ΤΑΠΤΚ. Θα πρέπει να διασφαλιστεί η ανεξαρτησία των ΟΤΔ κατά την άσκηση των καθηκόντων τους και τη λήψη των αποφάσεων, χωρίς την άσκηση πιέσεων, επίσημων ή ανεπίσημων, από τους δήμους.

5. **Προτάσεις της ΕΟΚΕ για την περίοδο προγραμματισμού 2021-2027 σε κοινοτικό, εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο**

Σε ευρωπαϊκό επίπεδο προτείνεται:

- 5.1 να καθοριστεί ένα σαφές όραμα σε επίπεδο ΕΕ σχετικά με την υποχρεωτική υλοποίηση της ΤΑΠΤΚ από πολλά ταμεία προκειμένου να προσδιοριστούν το συντομότερο δυνατόν απλά μοντέλα και κατευθυντήριες γραμμές, καθώς και να εισαχθούν βέλτιστες πρακτικές σχετικά με τον τρόπο εφαρμογής των πολλαπλών ταμείων της ΤΑΠΤΚ στα κράτη μέλη, το συντομότερο δυνατόν (2018).
- 5.2 να αναζητηθούν δημιουργικές λύσεις διερευνώντας και αναλύοντας σε βάθος τις υφιστάμενες δυνατότητες για τη δημιουργία αποθεματικού ταμείου για την ΤΑΠΤΚ σε επίπεδο ΕΕ. ανεξάρτητα από το στοιχείο αυτό, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα πρέπει να εξασφαλίσει ότι όλα τα κράτη μέλη διαθέτουν ένα εθνικό ταμείο ΤΑΠΤΚ.
- 5.3 να δημιουργηθεί ένα εναρμονισμένο πλαίσιο για όλα τα ΕΔΕΤ και να θεσπιστούν απλοί κανόνες για την εφαρμογή του ταμείου ΤΑΠΤΚ σε επίπεδο ΕΕ.

- 5.4 να σχεδιαστεί μια ειδική πηγή χρηματοδότησης για την ΤΑΠΤΚ (ταμείο ΤΑΠΤΚ) με συνεισφορές και από τα τέσσερα ΕΔΕΤ που θα αντιστοιχεί σε όλους τους τομείς εστίασης των διαφόρων ταμείων για τα αγροτικά, αστικά και παράκτια εδάφη σε εθνικό επίπεδο (βλ. το προτεινόμενο μοντέλο παρακάτω).
- 5.5 να ζητηθεί από τα κράτη μέλη να διαθέτουν τουλάχιστον 15% από κάθε προϋπολογισμό των ΕΔΕΤ για το ταμείο ΤΑΠΤΚ, καθώς και επαρκείς εθνικούς πόρους.
- 5.6 να ενισχυθεί ο διάλογος μεταξύ όλων των φορέων της ΤΑΠΤΚ σε κάθε επίπεδο (ευρωπαϊκό, εθνικό, περιφερειακό και τοπικό).
- 5.7 να βρεθεί μια περισσότερο αποδεκτή και εύκολη στην απομνημόνευση ονομασία – για παράδειγμα, το LEADER, λόγω της επιτυχημένης ιστορίας του, θα ήταν μια καλή ονομασία για το εν λόγω εργαλείο.
- 5.8 να προωθηθεί η ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών όσον αφορά τη χρήση του νέου μοντέλου ΤΑΠΤΚ στις αστικές περιοχές με τη διατήρησή του σε μία και μοναδική τοποθεσία, ούτως ώστε να μην χρειάζεται η αναζήτησή του στον ιστότοπο κάθε ΓΔ (για παράδειγμα: www.clld-u.eu).

Σε εθνικό ή σε περιφερειακό επίπεδο (σε επίπεδο αποκεντρωμένων διοικήσεων) προτείνεται:

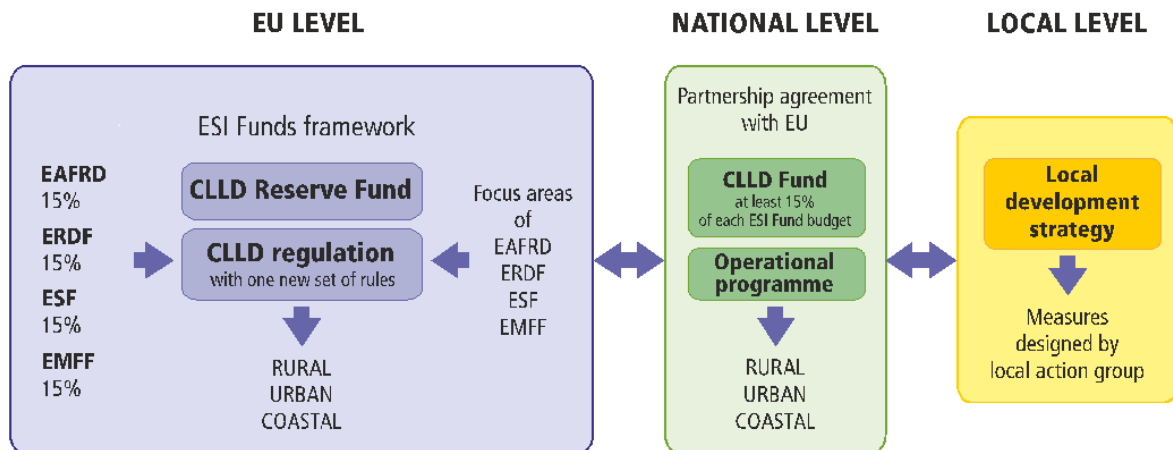
- 5.9 να εξασφαλιστεί η χρήση της πολυταμειακής προσέγγισης της ΤΑΠΤΚ για όλους τους τύπους περιοχών (αγροτικές, αστικές και παράκτιες) και να αξιοποιηθούν τα πλεονεκτήματα της ολοκληρωμένης τοπικής ανάπτυξης.
- 5.10 να χορηγηθεί ποσοστό τουλάχιστον 15% του προϋπολογισμού κάθε ΕΔΕΤ για το εθνικό ταμείο ΤΑΠΤΚ και να προστεθούν επαρκείς εθνικοί πόροι προκειμένου να διασφαλιστεί η αξιοποίηση του πραγματικού δυναμικού αυτής της μεθόδου.
- 5.11 να καθιερωθεί ένα επιχειρησιακό πρόγραμμα ΤΑΠΤΚ, μέσω του οποίου το Ταμείο θα μπορεί να χρησιμοποιείται για τη στήριξη της ολοκληρωμένης τοπικής ανάπτυξης στις αγροτικές, αστικές και παράκτιες περιοχές· το ταμείο ΤΑΠΤΚ σε κάθε κράτος μέλος θα πρέπει να δεσμευτεί για την επίτευξη των στόχων που καθορίζονται στις στρατηγικές τοπικής ανάπτυξης, χωρίς διαφοροποίηση ή διαχωρισμό μεταξύ των διαφόρων ΕΔΕΤ· το ταμείο ΤΑΠΤΚ θα πρέπει να χρησιμοποιείται με αποκεντρωμένο τρόπο, μέσω των ομάδων τοπικής δράσης, έτσι ώστε οι στρατηγικές να μπορούν να ανταποκρίνονται στις τοπικές ανάγκες και προκλήσεις.
- 5.12 να συγκροτηθεί ένας διαχειριστικός φορέας για την εφαρμογή της ΤΑΠΤΚ σε εθνικό επίπεδο.
- 5.13 να αποφευχθούν τα χάσματα μεταξύ των περιόδων προγραμματισμού και να διασφαλιστεί η ομαλή εκκίνηση της περιόδου προγραμματισμού 2021-2027.
- 5.14 να ενθαρρυνθεί ο τακτικός διάλογος μεταξύ όλων των φορέων της ΤΑΠΤΚ σε εθνικό επίπεδο και με τις ΟΤΔ προκειμένου να σχεδιαστεί ένα επιχειρησιακό πρόγραμμα της ΤΑΠΤΚ σε εθνικό επίπεδο.

- 5.15 να καταστεί δυνατή η συνεχής οικοδόμηση ικανοτήτων των αρχών και των ΟΤΔ·
- 5.16 να αξιοποιηθεί το δυναμικό ανάπτυξης ολιστικών λύσεων πληροφορικής ώστε να διευκολυνθεί η διαδικασία υλοποίησης της ΤΑΠΤΚ. Όλοι οι φορείς της ΤΑΠΤΚ πρέπει να συμμετέχουν στη διαδικασία ανάπτυξης εργαλείων πληροφορικής και όλοι οι παράγοντες θα πρέπει να επωφελούνται από τις λύσεις πληροφορικής που αναπτύσσονται·
- 5.17 να συνεχιστεί η συνεργασία στο πλαίσιο του εργαλείου των ολοκληρωμένων εδαφικών επενδύσεων (ΟΕΕ), το οποίο χρησιμοποιείται για μεγαλύτερες περιοχές και για μακροπεριφερειακά έργα μεγαλύτερης εμβέλειας·
- 5.18 να προετοιμαστεί εκστρατεία για την εισαγωγή της ΤΑΠΤΚ ως εργαλείου συνέργειας – ούτως ώστε να επιτευχθεί αποτελεσματικότητα, εταιρική σχέση, επικουρικότητα και οικονομική στήριξη.

Στο περιφερειακό και στο τοπικό επίπεδο προτείνεται:

- 5.19 να διασφαλιστεί η πραγματική προστιθέμενη αξία της ολοκληρωμένης τοπικής ανάπτυξης και του εύλογου χαρακτήρα του κόστους· να αξιοποιηθούν οι ωφέλειες της εδαφικής συνοχής που δημιουργεί συνέργεια και βοηθά στη χρήση νέων πόρων και ευκαιριών·
- 5.20 Εφόσον κρίνεται σκόπιμο και προκειμένου να βελτιωθεί η συνοχή των εδαφών και να αυξηθεί η διοικητική ικανότητα των τοπικών ομάδων δράσης, να εξεταστεί ενδελεχώς η προοπτική συμπερίληψης όλων των διαφόρων τύπων εδαφών (αγροτικές, αστικές και παράκτιες) στην ίδια ομάδα τοπικής δράσης ή να οικοδομηθούν ισχυροί δεσμοί μεταξύ των στρατηγικών τοπικής ανάπτυξης στους διάφορους τύπους εδαφών. Ταυτόχρονα, θα πρέπει να υπάρξει μέριμνα ότι το μέγεθος των ομάδων τοπικής δράσης δεν θα αυξηθεί υπερβολικά ώστε να μην χάσουν τη σύνδεσή τους με την τοπική βάση τους·
- 5.21 να εναρμονιστούν και να προσαρμοστούν οι συμμετοχικές στρατηγικές τοπικής ανάπτυξης στις μεταβαλλόμενες συνθήκες διαβίωσης και εργασίας, συμπεριλαμβανομένων όλων των συναφών θεμάτων (κοινωνική συνοχή, μείωση της φτώχειας, μετανάστευση, περιφερειακές συσπειρώσεις, πράσινη οικονομία, αλλαγή του κλίματος, έξυπνες λύσεις, τεχνολογία κλπ.), και να αξιοποιηθεί η επανάσταση που έχουν επιφέρει οι νέες τεχνολογίες και η πληροφορική·
- 5.22 να ενθαρρυνθεί η ενεργός διαμεσολάβηση και δραστηριοποίηση σε διάφορους τομείς, με τη συμμετοχή όλων των ενδιαφερόμενων μερών στην περιοχή των ΟΤΔ· να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στον σχεδιασμό και την εφαρμογή συμμετοχικών διαδικασιών·
- 5.23 να υπάρξει δραστηριοποίηση όσον αφορά τη διαπεριφερειακή και τη διακρατική συνεργασία·
- 5.24 να προωθηθεί η συνεχής κατάρτιση, δικτύωση και συνεργασία των τοπικών φορέων και του προσωπικού των ΟΤΔ·

5.25 να οργανωθεί η διαρκής αξιολόγηση της εφαρμογής των στρατηγικών τοπικής ανάπτυξης και να εξευρεθούν τρόποι συμμετοχής των κοινοτήτων στην εν λόγω διαδικασία αξιολόγησης.

Βρυξέλλες, 7 Δεκεμβρίου 2017

Γιώργος Ντάσης
 Πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής